

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Darinou Michorovou v právní věci

žalobce: **P. H.**, narozeného dne X,
státní příslušnost: X,
v ČR bytem X,

zastoupeného JUDr. Irenou Strakovou, advokátkou,
sídlem Karlovo náměstí 287/18, 120 00 Praha 2,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7,

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu ze dne 16. 4. 2026, zaevidované žalovaným pod čj. OAM-0388525/DO-2026, jako nepřijatelné,

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobci vrátil dne 16. 4. 2026 jeho žádost o poskytnutí dočasné ochrany, zaevidovanou pod čj. OAM-0388525/DO-2026, jako nepřijatelnou z důvodu podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobce a přikazuje se mu obnovit stav před vrácením jeho žádosti o poskytnutí dočasné ochrany ze dne 16. 4. 2026, zaevidované pod čj. OAM-0388525/DO-2026.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 10.140 Kč, k rukám JUDr. Ireny Strakové, advokátky, a to do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce je státním občanem X. Dne 16. 4. 2026 podal žádost o udělení dočasné ochrany v ČR, evidovanou žalovaným pod čj. OAM-0388525/DO-2026. Tu mu však žalovaný vrátil jako nepřijatelnou z důvodu, že žalobce je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie (EU) nebo Schengenského prostoru, konkrétně v Německu, a bylo učiněno prohlášení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina.
2. Vrácení žádosti jako nepřijatelné žalobce považoval za nezákonný zásah, proto se podanou žalobou nyní domáhá vydání rozsudku, kterým by soud konstatoval nezákonnost zásahu a zakázal žalovanému nadále porušovat žalobcova práva.

II. Obsah žaloby

3. Žalobce uvedl, že z Ukrajiny naposledy cestoval do Schengenského prostoru dne 22. 9. 2025, a to za rodiči do Německa, kde získal dočasnou ochranu. Posléze se přesunul do ČR a požádal o udělení dočasné ochrany zde, žalovaný mu však žádost jako nepřijatelnou vrátil. To představuje nezákonný zásah do jeho práv, jelikož dočasná ochrana je mu přiznána v celé EU již rozhodnutím Rady č. 2022/382, a pokud žalobce splňuje podmínky uvedené v čl. 2 odst. 1 tohoto aktu, nelze jej z poskytnutí dočasné ochrany vyloučit.
4. Odkázal přitom na závěry rozsudku Soudního dvora Evropské unie (dále jen „SDEU“) ze dne 27. 2. 2025, sp. zn. C-753/23, *Krasiliva* (dále jen „rozsudek ve věci *Krasiliva*“), rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42, a rozsudku zdejšího soudu ze dne 6. 8. 2025, čj. 18 A 38/2025-36. Dodal, že poté, co se vzdal dočasné ochrany v Německu, s ním bylo v ČR zahájeno řízení o správním vyhoštění. Trvajícím nezákonným zásahem dochází k dalšímu ohrožení pobytu žalobce na území, kdy důsledkem bude po uplynutí 90 dnů od vstupu do Schengenského prostoru neoprávněný pobyt na území ČR, který je stížen uložením správního vyhoštění. Žalovaný měl žalobce poučit o postupu, který má žalobce zvolit, aby byl se svou žádostí úspěšný.
5. Žalobce navrhl, aby soud konstatoval nezákonnost zásahu žalovaného a zakázal mu pokračovat v porušování jeho práv.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že podle platformy pro výměnu informací Temporary Protection Platform (TPP) byla žalobci dříve poskytnuta dočasná ochrana v Německu. Dle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina postačuje, že dočasnou ochranu, resp. povolení k pobytu, někdy v jiné členské zemi získal. Žalovaný ještě v srpnu 2025 odeslal Evropské komisi oznámení o riziku vyčerpání kapacit (§ 3 odst. 3 lex Ukrajina). Tento nový důvod nepřijatelnosti žádosti se nepříčí právu EU. Právo na druhotný pohyb nevyplývá z unijního práva ani implicitně. Žalovaný rovněž navrhl, aby soud položil předběžnou otázku SDEU ohledně souladu použitého § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina s unijním právem, neboť k němu se unijní soud v rozsudku ve věci *Krasiliva* přímo nevyjádřil. Vyloučení aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně je přinejmenším sporné, toto ustanovení navíc reguluje vztahy mezi členskými státy a veřejná subjektivní práva jednotlivcům přímo nezakládá. Druhotný pohyb osob s udělenou dočasnou ochranou není žádoucí.
7. Ke svému vyjádření žalovaný přiložil dvě správní rozhodnutí ve věci dočasné ochrany příslušných orgánů z Německa a Irska [rozhodnutí Landratsamt Erzgebirgskreis (Okresní

úřad Krušné hory) ze dne 14. 11. 2025, čj. 103.1/25-350-20251490/LiS (dále jen „rozhodnutí Okresního úřadu Krušné hory“), a rozhodnutí (dopis) Department of Justice, Home Affairs and Migration (Ministerstvo spravedlnosti, vnitra a migrace) ze dne 21. 10. 2025, čj. 2683379-AR60-25 (dále jen „rozhodnutí Ministerstva vnitra Irska“) a to jak v originálním znění, tak jejich úřední překlady z německého a anglického jazyka], jimiž měly být v obdobné situaci zamítnuty žádosti žadatelů o udělení dočasné ochrany v těchto členských státech s tím, že se mají vrátit do ČR, kde jim byl tento druh pobytového oprávnění udělen dříve.

8. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Posouzení věci Městským soudem v Praze

9. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal tvrzený zásah v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu zjištěného ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.). Soud ve věci rozhodl bez jednání podle § 51 odst. 1 s. ř. s., jelikož žalovaný vyjádřil s takovým vyřízením věci souhlas a žalobce se k výzvě soudu nevyjádřil. Ani soud sám neshledal potřebu provádět důkazy nad rámec předloženého správního spisu. Soud při svém rozhodování primárně vycházel z tiskopisu žádosti o dočasnou ochranu, kterou žalobce podal a kterou mu žalovaný vrátil. Obsah tohoto dokumentu je účastníkům řízení z povahy věci dobře znám a není mezi nimi sporný. Posouzení důvodnosti žaloby tak závisí na zodpovězení právní otázky.
10. Žalovaným přiložená rozhodnutí Okresního úřadu Krušné hory a Ministerstva vnitra Irska soud jako důkaz neprováděl, neboť žalovaný jím dokládá postup jiných členských států, avšak bez kontextu tamní právní úpravy a správní praxe, a vždy pouze v jednom individuálním případě. Rozhodnutí orgánů cizích států přitom nejsou pro soud jakkoliv závazná.
11. Žaloba je včasná a přípustná (viz bod [26] rozsudku NSS ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42).
12. Žaloba je **důvodná**.
13. Při posouzení žaloby soud vycházel z následujících ustanovení právních předpisů.
14. Podle § 3 odst. 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace (dále jen „lex Ukrajina“) [m]inisterstvo vnitra zašle Evropské komisi oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládnutí následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob. Oznámení podle věty první zveřejní Ministerstvo vnitra na svých internetových stránkách.
15. Podle § 5 odst. 1 lex Ukrajina [ž]ádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže:
 - c) je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie,
 - d) je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie,
 - f) je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.

16. Podle čl. 25 odst. 1 směrnice Rady č. 2001/55/ES o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) [č]lenské státy přijímají osoby oprávněné požadovat dočasnou ochranu v duchu solidarity Společenství. Vyjádří číselně nebo v obecných rysech, jaká je jejich kapacita pro přijetí těchto osob. Tyto informace se zařadí do rozhodnutí Rady uvedeného v článku 5. Po přijetí tohoto rozhodnutí mohou členské státy prostřednictvím oznámení Radě a Komisi oznámit další kapacity pro přijetí. Tyto informace se bez prodlení předají UNHCR.
17. Podle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně [p]okud počet osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu překročí v důsledku náhlého a hromadného přílivu kapacitu pro přijetí uvedenou v odstavci 1, posoudí Rada neprodleně situaci a přijme vhodná opatření včetně doporučení, aby daným členským státům byla poskytnuta další pomoc.
18. Podmínky, za nichž bude žaloba proti nezákonnému zásahu důvodná, vymezuje konstantní judikatura správních soudů. Podle rozsudku NSS ze dne 17. 3. 2008, čj. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS platí, že „[o]chrana podle § 82 a násl. s. ř. s. je důvodná tehdy, jsou-li – a to kumulativně, tedy zároveň – splněny následující podmínky: Žalobce musí být přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením (zásahem správního orgánu v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout.“
19. V posuzované věci jsou zjevně splněny první, druhá, a pátá podmínka. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobci pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do jeho práv, a to bez ohledu na to, že mu byla již v minulosti dočasná ochrana udělena v jiném členském státě EU. Jde-li o hodnocení tohoto úkonu, lze vyjít z existující judikatury, podle které bránění v podání žádosti či její nepřijetí mohou představovat nezákonný zásah (srov. rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 30. 5. 2017, čj. 10 Azs 153/2016-52, č. 3601/2017 Sb. NSS). Čtvrtá podmínka testu je taktéž splněna. Zbývá tedy posoudit třetí podmínku, tj. zda postup žalovaného spočívající ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobci jako nepřijatelné, byl nezákonný.
20. Klíčovou otázkou je, zda žalovaný použil institut nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina v rozporu s právem EU, či nikoli. Na tento důvod nepřijatelnosti je třeba nahlížet ve smyslu dosavadní judikatury k důvodům nepřijatelnosti dle písm. c) a d) téhož ustanovení, neboť řešenou otázkou je, zda lze z unijního práva dovodit právo žadatelů přemístit se do jiného členského státu (tzv. sekundární pohyb).
21. Závěry dosavadní judikatury k nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina jsou přitom jednoznačné, kdy primárně lze zejména znovu odkázat na výše citovaný rozsudek ve věci *Krasiliva*. Na toto rozhodnutí navázal NSS tzv. „dubnovou judikaturou“ v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, čj. 5 Azs 273/2023-27, č. 4683/2025 Sb. NSS, ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42 a čj. 1 Azs 336/2024-42, a mnoha dalšími. V nich NSS konstatoval nesoulad § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina s unijním právem a své závěry strukturovaně a přesvědčivě odůvodnil. I když žalovaný konstantně s těmito závěry polemizoval, během několika posledních měsíců nevznel racionální a závažné konkurující

důvody, které by je vyvrátily (rozsudek NSS ze dne 17. 7. 2025, čj. 1 Azs 111/2025-34, bod [17] a násl.).

22. Nyní projednávaný případ přitom provázají ty samé výtky, které žalovaný opakovaně snášel proti závěrům ustálené judikatury ohledně nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina. Přestože žalovaný shledal nyníější žádosti nepřijatelnými dle nového důvodu nepřijatelnosti [písm. f)], na posouzení žaloby plně dopadají dřívější judikturní východiska. Tzv. dubnová judikatura se uplatní zejména s ohledem na konstrukci § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina, který stejně jako nepřijatelnost dle § 5 odst. 1 písm. c) a d) téhož zákona z věcného přezkumu vylučuje žádosti těch cizinců, kteří jsou nebo byli držiteli dočasné ochrany v jiném členském státě EU (**první podmínka**). K ní pak v podobě nepřijatelnosti dle písm. f) přibyl nový (svou povahou kumulativní) předpoklad, aby žádosti o dočasnou ochranu předcházelo také oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina, kterým žalovaný informoval Evropskou komisi (dále jen „EK“) o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a o potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy (**druhá podmínka**).
23. **K první podmínce** soud uvádí, že § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina představuje pouze přeformulované a sloučené předpoklady nepřijatelnosti dle písm. c) a d) téhož ustanovení. Dle stanoviska soudu tedy nadále zůstává klíčovým, že cizinci (žadatelé) vzniká nárok na přiznání dočasné ochrany již na základě čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně, pokud splňuje podmínky čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 (viz rozsudek NSS čj. 1 Azs 174/2024-42, bod [32], již citovaný výše). Současně s tím žadateli vzniká také nárok zvolit si hostitelský členský stát. Byla-li zároveň členskými státy vyloučena aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, vzniká mu rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU, jinak by taková výlučka postrádala smysl. Nejvyšší správní soud přitom neshledal mnohostrannou dohodu členských států EU o této výluce jakkoliv problematickou. Na těchto závěrech výše zmíněné judikatury nemůže nic změnit ani v této otázce částečně obměněná argumentace žalovaného.
24. Jde-li o teze žalovaného, jak vykládat čl. 15 a 26 směrnice o dočasné ochraně, soud odkazuje např. na rozsudek zdejšího soudu ze dne 23. 4. 2025, čj. 10 A 6/2025-61, body 15 a 16. Článek 15 představuje minimální standard, čl. 26 lze uplatnit jen se souhlasem dotčeného žadatele (srov. i recitál 12 směrnice o dočasné ochraně). Skutečnost, že směrnice o dočasné ochraně skutečně blíže neupravuje konkrétní případy druhotného pohybu žadatelů, neznamená, že jej zakazuje. Žádost o dočasnou ochranu není správní orgán oprávněn vrátit jako nepřijatelnou z toho důvodu, že žadatel již předtím požádal o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany nebo že mu již jiný členský stát EU takové povolení udělil.
25. Zjistí-li žalovaný při podání žádosti oprávněné osoby o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany, že tato osoba je vedena v informačním systému TPP jako osoba, která měla udělenou dočasnou ochranu (znak „ia“) nebo stále disponuje povolením k pobytu za účelem dočasné ochrany (znak „tp“) v jiném členském státě EU, je povinen takovou žádost přijmout a vést o ní řádné správní řízení. V rámci řízení je povinen poučit oprávněnou osobu o jejích právech a v návaznosti na její případná tvrzení, důkazní návrhy či jiné procesní kroky ověřit, zda jí povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo jiným členským státem skutečně uděleno a zda dosud, tedy ke dni rozhodování správního orgánu, trvá.
26. Pokud by dočasná ochrana v jiném členském státě trvala, žalovaný musí takového žadatele poučit o nemožnosti čerpání práv plynoucích z dočasné ochrany ve více členských státech

současně. Jestliže bude žadatel na své žádosti dále trvat s tím, že chce tato práva nově čerpat výlučně v ČR, žalovaný ověří, zda vydáním povolení k pobytu na území ČR dojde dle práva dotčeného hostitelského státu automaticky k zániku předchozího pobytového oprávnění. V případě kladného zjištění žalovaný vydá oprávnění k pobytu. V případě negativního zjištění, resp. pokud se nepodaří relevantní právní úpravu v hostitelském členském státě vůbec zjistit, vyzve žalovaný žadatele, aby sám v přiměřené lhůtě učinil kroky k ukončení pobytového oprávnění v jiném hostitelském státě. K tomu žalovaný poskytne potřebnou součinnost.

27. Žalovaný nevyvrátil závěry judikatury, dle nichž žalobce mohl žádat o dočasnou ochranu v ČR. V důsledku toho, že mu žádost vrátil jako nepřijatelnou, vůbec neřešil okolnosti získání či ztráty předchozí dočasné ochrany získané v Německu. Žalobci svědčí právo volby hostitelského státu, které pro zásah žalovaného nemohl realizovat (k tomu podrobněji viz již odkazovanou judikaturu). Žalobce navíc uvedl, že se pobytového oprávnění dočasné ochrany v této členské zemi vzdal, což vyplývá z výpisu z TPP založeného v předložené spisové dokumentaci, v němž je uveden příznak „ia“, tedy dříve uděleného, ale již neaktivního oprávnění (inactive). Žalobce tuto skutečnost nijak neprokázal, to žalovaného nicméně nezabývá povinnosti žádost přijmout k věcnému posouzení a vést o ní řádné správní řízení. Zamítnout ji lze až v případě, kdy by žalobce nijak nedoložil, že učinil kroky směřující k ukončení pobytového oprávnění v původním hostitelském členském státě [viz již výše citovaný rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42, bod [78], podbod 4, písm. c)]
28. Na právě uvedeném nic nemění ani „aktualizační“ prováděcí rozhodnutí Rady č. 2025/1460 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382, jež nabylo účinnosti dne 13. 8. 2025 (k tomu podrobně např. rozsudek NSS ze dne 11. 9. 2025, čj. 1 Azs 126/2025-28, bod [11] a násl., a na něj navazující judikatura). Podstatné je, že z aktualizací prováděcího rozhodnutí ani z jeho preambule neplyne, že by členský stát mohl žádost mechanicky procesně odmítnout jako nepřijatelnou bez toho, aby ji „propustil“ k věcnému posouzení.
29. **K druhé podmínce** potom soud uvádí, že v důsledku novely č. 314/2025 Sb., která do lex Ukrajina vložila § 5 odst. 1 písm. f), mohl žalovaný od 3. 9. 2025 jako nepřijatelnou shledat žádost, pokud cizinec je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě EU nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, a to poté, co žalovaný zaslal EK oznámení podle § 3 odst. 3 lex Ukrajina. Druhou podmínku tedy aktivuje sám žalovaný tím, že EK doručí oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob.
30. Novým důvodem nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina zákonodárce zjevně sledoval překonání závěrů dubnové judikatury (srov. stenoprotokol 140. schůze PSP ČR ze dne 29. 5. 2025, pozměňovací návrh poslance Petra Letochy). Tento záměr zákonodárce se však podle přesvědčení soudu mívá účinkem. Zatímco závěry dosavadní judikatury bezvýhradně platí pro první podmínku, nová druhá podmínka není ve světle unijního práva sama o sobě způsobilá založit nepřijatelnost žádosti.
31. Oznámení dle § 3 odst. 3 lex Ukrajina se svou povahou blíží oznámení dle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně. Jak již uvedl zdejší soud ve svém rozsudku ze dne 21. 10. 2025, čj. 17 A 123/2025-26, jde o žádost členského státu o pomoc, která má být zajištěna prostřednictvím či ve spolupráci s orgány EU. Tato žádost je však politickým, nikoli

právním aktem. Nelze z něj proto bez dalšího dovozovat legislativní důsledky, tedy ztrátu práva držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb. Uvedené oznámení se navíc týká rizika vyčerpání, nikoli překročení kapacit. Článek 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně totiž předpokládá, že Rada neprodleně posoudí situaci a přijme vhodná opatření či doporučení. Tento článek naopak neumožňuje členskému státu, aby sám z vlastní iniciativy omezil práva, která žadateli plynou ze směrnice a z prováděcích rozhodnutí.

32. Pokud směrnice o dočasné ochraně nepočítá s tím, že by oznámení členského státu o překročení jeho kapacit mělo jakékoli přímé důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu, nemůže takový důsledek v podobě jakési umělé „procesní brány“ založit politický akt v podobě oznámení o pouhém riziku překročení kapacity. Takový důvod nepřijatelnosti nenachází oporu v unijním právu, a nemůže v něm tedy ani vyvolat jakékoliv právní účinky. Z tohoto důvodu nemůže být zákonným ani postup žalovaného, který v rozporu s právem EU použil § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina ve spojení s novým § 3 odst. 3 téhož předpisu.
33. Výše rozvedené stanovisko o rozporu ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina shrnul NSS v právní větě k rozsudku ze dne 10. 12. 2025, čj. 5 Azs 248/2025-23, podle které *„[ž]ádost osoby požívající dočasné ochrany na základě čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382, která žádá o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v České republice, na něž této osobě vzniká nárok na základě čl. 8 odst. 1 směrnice Rady 2001/55/ES, není správním orgán oprávněn vrátit této osobě jako nepřijatelnou dle § 5 odst. 1 písm. f) ve spojení s § 3 odst. 3 zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invazí vojsk Ruské federace, ve znění účinném od 3. 9. 2025, z toho důvodu, že této osobě je nebo bylo uděleno povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany také v jiném členském státě Evropské unie.“* (obdobně viz rozsudek NSS ze dne 27. 2. 2026, čj. 8 Azs 181/2025-26). Z uvedeného důvodu zdejší soud nepředkládal SDEU předběžnou otázku, neboť lze mít za to, že tato již byla vyřešena právě s poukazem na rozsudek ve věci *Krasiliva*.
34. Při aplikaci závěrů bodu [78] rozsudku NSS čj. 1 Azs 174/2024-42, v kombinaci s výše uvedeným rozsudkem ze dne 10. 12. 2025, čj. 5 Azs 248/2025-23, tedy jednoznačně nelze uplatnit institut nepřijatelnosti žádosti nejen podle § 5 odst. 1 písm. d) lex Ukrajina, nýbrž i dle písm. f) téhož ustanovení, a to pro neslučitelnost s unijním právem. Žádost tedy bude nutné věcně projednat, a v případě splnění podmínek pro jeho přiznání pobytové oprávnění vydat.
35. Soud musí rovněž poukázat na to, že § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina zjevně arbitrárně rozlišuje mezi osobami žádajícími o dočasnou ochranu poprvé, a těmi, kteří se dožadují svého práva druhotného pohybu. Dopady tohoto postupu pak nedůvodně tíží zejména ty uprchlíky, kteří k datu podání žádosti již (nadto z vlastní vůle) nedisponovali povolením k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státu.
36. K tomu je nezbytné žalovanému důrazně zopakovat závěry shrnuté v právní větě rozsudku NSS ze dne 17. 7. 2025, čj. 1 Azs 111/2025-34, že *„[s]právní orgány, stejně jako krajské soudy, jsou obecně povinny respektovat judikaturu Nejvyššího správního soudu a závěry z ní vyplývající, a to ve všech skutkové a právně obdobných případech (§ 12 odst. 1 s. ř. s. a čl. 4 odst. 3 Listiny základních práv a svobod). Pokud se od existující judikatury chtějí odchýlit, musí předložit racionální a závažné konkurující důvody.“* Žalovaný svým postupem flagrantně zasahuje do práv stovek či tisíců cizinců žádajících o dočasnou ochranu. Svými postupy navíc vystavuje ČR podezření ze soustavného nerespektování unijního práva. Není ospravedlnitelné, aby

nadále ignoroval pro něj závazné závěry judikatury, které jsou nyní rozšířeny i na postup podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina.

V. Závěr a náklady řízení

37. Ze všech uvedených důvodů soud dle § 87 odst. 2 věty první s. ř. s. určil, že zásah žalovaného spočívající v tom, že vrátil žalobci jeho žádost o poskytnutí dočasné ochrany jako nepřijatelné podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., byl nezákonný. Žalovanému současně zakázal pokračovat v porušování práv žalobce a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením jeho žádosti. Žalovaný tak zejména nebude moci odmítnout přijetí žádosti žalobce z důvodu podle § 5 odst. 1 písm. f) lex Ukrajina. Žalovaný je povinen žádost žalobce přijmout, vést o ní řádné správní řízení, v jeho rámci poučit žalobce o jeho právech a v návaznosti na jeho případná tvrzení, důkazní návrhy či jiné procesní kroky ověřit, zda povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo žalobci v Německu skutečně zrušeno – bude-li tomu tak, žalovaný vydá žalobci požadované oprávnění k pobytu, a pokud tomu tak nebude, poskytne žalobci přiměřenou lhůtu k tomu, aby učinil potřebné kroky k ukončení tohoto povolení, a aby tuto skutečnost žalovanému doložil; po splnění těchto kroků vydá žalovaný žalobci oprávnění k pobytu (viz bod [78] podbod 4. již citovaného rozsudku NSS ze dne 3. 4. 2025, čj. 1 Azs 174/2024-42).
38. Právním názorem vysloveným v tomto rozsudku je žalovaný vázán (§ 54 odst. 8 s. ř. s.). Výrok rozsudku ve věci žaloby proti nezákonnému zásahu je třeba vykládat v návaznosti na jeho odůvodnění (srov. rozsudek NSS ze dne 1. 12. 2022, čj. 6 As 237/2021-56, bod [33]).
39. Soud dále uvádí, že výrok rozsudku může formulovat odlišně od znění žalobního návrhu, musí však setrvat v mezích § 87 odst. 2 s. ř. s. a šetřit podstatu zásahu (srov. body [181] a [182] rozsudku NSS ze dne 20. 2. 2023, čj. 9 As 116/2022-166, č. 4459/2023 Sb. NSS, nebo bod [28] rozsudku téhož soudu ze dne 27. 8. 2014, čj. 2 As 35/2014-109). Správní soud je totiž vázán podstatou žalobního návrhu (vymezením zásahu), nikoli jeho doslovným zněním a nemůže zamítnout zásahovou žalobu jen proto, že žalobce nevyjádřil svůj požadavek právně bezchybně, je-li zřejmé, čeho chce dosáhnout. Soud proto výrokem II. rozsudku zakázal žalovanému v nezákonném zásahu do práv žalobce pokračovat, a rovněž mu přikázal obnovit stav před nezákonným zásahem.
40. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn dle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci plný úspěch, proto má nárok na náhradu nákladů řízení, které spočívají v nákladech na právní zastoupení advokátkou. Zástupkyně žalobce učinila v řízení 2 úkony právní služby ve smyslu vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) – převzetí a příprava právního zastoupení a podání žaloby [§ 11 odst. 1 písm. a), d) advokátního tarifu]. Odměna za jeden úkon právní služby v řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu činí 4.620 Kč (§ 7 bod 5, § 9 odst. 5 advokátního tarifu ve znění účinném od 1. 1. 2025), celkem 9.240 Kč, k čemuž je nutno dále přičíst náhradu hotových výdajů ve výši paušální částky 450 Kč za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu, celkem 900 Kč. Zástupkyně žalobce soudu nedoložila, že by byla plátkyní DPH, což soud rovněž ověřil ve veřejně dostupném registru plátců. Odměnu a náhradu hotových výdajů proto o tuto daň nenavyšoval. Žalovaný je povinen žalobci prostřednictvím jeho zástupkyně zaplatit náhradu nákladů řízení v celkové výši 10.140 Kč (9.240 Kč + 900 Kč), a to do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. května 2026

Mgr. Darina Michorová
samosoudkyně